

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/53/2024
Identifikačné číslo spisu:	8317208112
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8317208112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcov 1/ I.. C. D., rod. J., nar. XX. C. XXXX, bytom Y. XX, G., 2/ W. T., nar. XX. C. XXXX, bytom Y. XX, G., 3/ I. T., nar. XX. I. XXXX, bytom Y. XX, G., 4/ S. T., nar. XX. C. XXXX, bytom Y. XX, G., všetci zastúpení advokátskou kanceláriou Kašuba spol. s r.o., Horná 41, Banská Bystrica, IČO: 36 859 095, proti žalovaným 1/ ŠAJGALOIL, a.s. „v likvidácii“, SNP 49, Brezno, IČO: 36 047 287, zastúpeného: JUDr. Evou Molnárovou (predtým Krehňavou), Rudlovská cesta 47, Banská Bystrica, IČO: 17 061 458, 2/ KONTROL - TEST, spol. s r.o., Fidlíkova 1, Humenné, IČO: 36 455 644, zastúpeného advokátom Mgr. Radovanom Muzikom, Štúrova 30, Humenné, IČO: 42 026 920, 3/ PROGRESS TRADING, a.s., Cukrovarská 22, Trebišov, IČO: 31 679 765, o určenie vlastníckeho práva, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/194/2023-1337 z 30. apríla 2024 takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcov o d m i e t a.

II. Žalovanému 1/ n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 12Cb/3/2017-1283 zo dňa 27. februára 2023 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 12Cb/3/2017-1320 zo dňa 14. júla 2023 (ďalej spolu aj „uznesenie“) rozhodol, že konanie zastavuje (výrok I.) a žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia konštatoval, že žalobcovia počas konania zobrali žalobu späť, pričom žalovaní 2/ a 3/ vyslovili so späťvzatím žaloby súhlas. Uviedol, že žalovaný 1/ nesúhlasil so späťvzatím žaloby, avšak po oboznámení sa s dôvodmi uvedenými v nesúhlase žalovaného 1/ mal súd za to, že dôvody nesúhlasu žalovaného 1/ nie sú tak závažné, aby bolo potrebné v tejto veci pokračovať. Ďalej v odôvodnení uznesenia uviedol, že predmetom tohto konania je určenie vlastníctva k

nehnuteľnostiam s príslušenstvom zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX kat. úz. Y. v prospech žalovaného 1/, pričom momentálne sú vlastními týchto nehnuteľností žalovaný 2/ a 3/. Konštatoval, že je pravdou že sa žalovaný 1/ počas celého konania bránil, že nie je vlastníkom sporných nehnuteľností s príslušenstvom, keďže tieto platne previedol pôvodne na žalovaného 2/ a ten následne na žalovaného 2/ a 3/. Poukázal na to, že žalobcovia predložili súdu spolu so späťvzatím žaloby dohodu o urovnaní, uzavretú dňa 29. decembra 2022 medzi žalobcami 1/ až 4/ a žalovaným 3/, ktorá obsahuje záväzok žalobcov 1/ až 4/, že nikdy nepodajú žalobu na určenie vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1/ proti žalovanému 2/ a ani proti žalovanému 3/ ani ich právny nástupcom. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobcovia v budúcnosti nemôžu podať žalobu o určenie vlastníckeho práva tak, ako bola podaná v tomto konaní v prospech žalovaného 1/ z dôvodu, že sa v dohode o urovnaní zaviazali nepodať takúto žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ avšak je zrejmé že žalobcovia nemôžu podať takúto žalobu iba voči žalovanému 1/, pretože stranami sporu okrem žalovaného 1/ musia byť aj žalovaní 2/ a 3/, ako súčasní vlastníci nehnuteľností. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že právna istota žalovaného 1/ nie je ohrozená a taktiež vyslovil názor, že tým, že súd nerozhodne meritórne vo veci nemôže dôjsť k majetkovej alebo inej ujme na právach žalovaného 1/, tak ako to uviedla zástupkyňa žalovaného 1/ v nesúlase so zastavením konania.

3. Ďalej súd prvej inštancie odcitoval ustanovenie § 256 ods. 1 CSP a konštatoval, že toto ustanovenie vychádza zo zásady procesného zavinenia. Zdôraznil, že ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu a aj na strane žalovaného. Poukázal na to, že v danej veci žalobcovia zobrali žalobu späť na základe uzatvorenej dohody o urovnaní so žalovaným 3/, podľa ktorej žalovaný 3/ mal prevziať časť dlhu žalovaného 1/ voči pohľadávke žalobcov a v záujme ukončenia sporu sa žalovaný 3/ zaviazal zaplatiť žalobcom finančnú náhradu, čo aj urobil. Priznal, že je pravdou že predmetom dohody o urovnaní nebola upravená otázka vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom žaloby a navyše účastníkmi tejto dohody neboli žalovaní 1/ a 2/, avšak z obsahu dohody o urovnaní vyplýva, že žalobcovia sa zaviazali zobrať túto žalobu v celom rozsahu späť a v budúcnosti nepodať takúto žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ a ani ich právny nástupcom.

4. Vyslovil názor, že v danej veci nemožno jednoznačne vyvodiť záver o tom, ktorá zo strán sporu procesne zavinila zastavenie konania, poukazujúc na to, že v predmetnej veci je totiž nesporné, že žalobcom bolo poskytnuté finančné plnenie zo strany žalovaného 3/ na základe uzavretej dohody o urovnaní. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vychádzal z obsahu dohody o urovnaní, v ktorej bolo dohodnuté, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Na základe odvolania žalovaného 1/ Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 3Cob/194/2023-1337 z 30. apríla 2024 potvrdil výrok I. uznesenia súdu prvej inštancie a výrokom II. zmenil výrok II. uznesenia súdu prvej inštancie tak, že žalovanému 1/ voči žalobcom 1/ až 4/ priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že sú ju povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal. Súčasne rozhodol vo výroku III., že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení rozhodol o trovách konania tak, že síce poukázal na § 256 ods. 1 CSP (zastavenie konania z dôvodu prevzatia žaloby a princíp procesnej zodpovednosti za zastavenie konania), avšak s ohľadom na obsah dohody o urovnaní a v nej obsiahnutú dohodu zmluvných strán o náhrade trov konania, rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd mal za to, že takýto postup súdu prvej inštancie je v súlade s § 257 CSP, avšak iba v časti ohľadom rozhodnutia o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanými 2/ a 3/. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z dohody o urovnaní z 29. decembra 2022, na základe ktorej žalobcovia zobrali svoju žalobu späť. Žalovaný 1/ a ani žalovaný 2/ neboli účastníkmi tejto dohody, preto na základe uvedeného nie je možné uzavrieť, že na rozhodnutie o náhrade trov konania žalovaného 1/ je možné aplikovať ustanovenie § 257

CSP, t.j. náhradu trov konania mu z dôvodu hodného osobitného zreteľa nepriznať, resp. v rozhodnutí bolo vyslovené, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Poukázal na to že vo veci nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu, z dôvodu ktorého sa na rozhodnutie o náhrade trov konania vzťahuje ustanovenie § 256 ods. 1 CSP. Vo vzťahu medzi žalobcami a žalovaným 1/, medzi ktorými nedošlo k dohode o urovnaní sporu (nie je tu dôvod hodný osobitného zreteľa), je namieste aplikovať § 256 CSP, podľa ktorého sú povinní žalobcovia (zavinili zastavenie konania) nahradiť trovy konania žalovaného 1/.

7. Vyslovil názor, že ustanovenie § 257 CSP je však opodstatnené aplikovať na rozhodnutie o náhrade trov konania medzi žalobcami a žalovanými 2/ a 3/. Títo žalovaní, ktorí vo všeobecnosti majú podľa § 256 ods. 1 CSP právo na náhradu trov konania voči žalobcom však svojím konaním (žalovaný 3/ uzatvorenie dohody o urovnaní a žalovaní 2/ a 3/ súhlas so späťvzatím žaloby, ktorého súčasťou bol návrh na nepriznanie náhrady trov konania) naplnili dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých im súd nemusí priznať nahradenie trov konania.

8. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil v časti odvolaním napadnuté rozhodnutie o náhrade trov konania tak ako je uvedené vo výroku II. uznesenia odvolacieho súdu.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Vzhľadom na čiastočný úspech strán sporu (odvolaním napadnutý výrok I. o zastavení konania bol potvrdený a odvolaním napadnutý výrok II. zmenený) bolo vyslovené, že žiadna zo strán nemá právo na nahradenie trov odvolacieho konania.

10. Proti tomuto uzneseniu, konkrétne jeho výroku II., podali dovolanie žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „dovolatelia“) pričom dovolanie odôvodnili tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP navrhujúc, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu napadnutom dovolaním zrušil a vec vrátil v tejto časti odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa názoru dovolateľov vada uvedená v § 420 písm. f) CSP spočíva v tom, že odvolací súd napadnuté uznesenie v rozsahu jeho výroku II. dostatočne neodôvodnil vo vzťahu k skutkovému a právnomu stavu vyplývajúceho zo súdneho spisu a súčasne aj tvrdeniam a argumentácii žalovaného 3/ v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ proti uzneseniu súdu prvej inštancie, v ktorom jednoznačne objasnil, v akých skutočnostiach spočíva potreba aplikácie dôvodov hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania voči žalovanému 1/, s ktorými sa žalobcovia stotožňujú a ktoré spočívajú v samotnej dohode o urovnaní a neúčelnosti pokračovania v žalobe po jej uzavretí len voči žalovanému 1/ a tiež aj v tom, že žalobcovia pôvodne nepodávali žalobu ale do konania vstúpili na základe dedenia po zavraždenom pôvodnom žalobcovi.

11. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na svoje stanovisko zo dňa 14. apríla 2023, na obsahu ktorého trvá.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

14. V posudzovanom prípade dovolatelia vyvodzovali prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f)

CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva, je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

16. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

17. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

18. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Podľa názoru dovolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil dôvody, pre ktoré je potrebné pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania žalovaného 1/ postupovať podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP a nemožno vo vzťahu k nemu pritom použiť ustanovenie § 257 CSP. Za rozhodujúcu skutočnosť považoval neuzatvorenie dohody o urovnaní dňa 29. decembra 2022 žalovaným 1/, na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý z tejto dohody vychádzal, predovšetkým v tej jej časti, v ktorej sa jej účastníci dohodli, že žiadny z nich nemá nárok na náhradu trov konania. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prihladať na dovolateľmi tvrdenú neúčelnosť pokračovania v konaní po jej uzavretí len voči žalovanému 1/, nakoľko podľa § 256 ods. 1 CSP je rozhodujúce zavinenie, ktoré možno posudzovať len z procesného hľadiska. Ak zobrali teda žalobcovia žalobu späť voči žalovanému 1/, ktorý nebol účastníkom dohody o urovnaní a v nej obsiahnutej dohody o nároku na náhradu trov konania, z procesného hľadiska platí, že zavinili, že konanie voči nemu muselo byť zastavené. Dovolací súd nie je „tretou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Nesúhlas s právnym posúdením veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, pretože nesprávne právne posúdenie veci by mohlo založiť prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP. Na základe uvedeného dovolací súd uzaviera, že odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie v dostatočnom rozsahu, pričom v ňom vyjadrené závery sú jasné a zrozumiteľné.

20. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie je daná prípustnosť dovolania žalobcov podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd preto

dovolanie žalobcov odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

21. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému 1/ vzniklo proti žalobcom právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). Keďže však žalovanému 1/, podľa obsahu spisu, preukázateľne žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd v súlade s Čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.